

# Официален отговор на ИЯИЯЕ относно статията “Реконструкция, скъпо платена (от бюджета) амбиция” на доц. И. Пенев

доц. д-р Димитър Тонев, Директор на ИЯИЯЕ

В брой 33 на сп. „Българска Наука” бе публикуван материал от доц. Илия Пенев със заглавие “Реконструкция, скъпо платена (от бюджета) амбиция”, като автора разказва за историята, реализацията и промените, които е претърпял ядреният реактор ИРТ-2000 към института ИЯИЯЕ към БАН. Може да се запознаете подробно с материала от тук: <http://www.nauka.bg/m/cn-българска-наука-33>

Ръководството на ИЯИЯЕ се запозна с твърденията на доцент д-р Илия Пенев, изложени в неговата статия “Реконструкция, скъпо платена (от бюджета) амбиция”. Предварителният анализ показва, че част от тези твърдения са неоснователни и не отразяват вярно решенията и действията на ръководството на ИЯИЯЕ и БАН, свързани с изследователския реактор ИРТ-София. Следва да се отбележи, че тези решения са приемани след обсъждане на представените обосновки и доклади и винаги досега са били в подкрепа на реконструкцията на реактора като научно-експериментална и учебна база.

Реконструкцията протича с отчитане на динамично променящата се нормативна база за пускане в действие и редовна експлоатация на ядрени съоръжения в България и се изпълнява под надзора на Агенцията за Ядрено Регулиране и Министерството на околната среда и водите.

Ръководството на ИЯИЯЕ счита, че в своята статия доцент Илия Пенев излага лично мнение и схващания за работата в областта на ядрените изследвания и ядрената енергетика у нас. Той посочва обаче и редица тревожни факти свързани с провеждането на реконструкцията на реактора и нейното финансово осигуряване, които са обект на провеждания понастоящем финансов одит. Ръководството на ИЯИЯЕ и Председателят

на БАН наредиха извършване на внимателна проверка на финансовата отчетност по проекта, за резултатите от която научната общественост ще бъде надлежно уведомена. От друга страна, трябва да се отбележи, че с реконструкцията на предишния изследователски реактор в такъв с по-ниска мощност могат да бъдат спестени около 80% от цената за построяване на изцяло нов изследователски реактор със същите параметри. Според г-н Данас Ридикас, ръководител на мисията на МААЕ, която инспектира състоянието на работата по новия реактор (21-24 март 2011), построяването на напълно нов реактор с мощност 200kW би струвало около 80 милиона евро, а дострояването на такъв върху вече изградена лицензирана площадка около 30 милиона евро. В случай на реконструкция на съществуващия изследователски реактор в София, по наши данни, това би струвало значително по-малко. Такъв реактор би бил безценен за науката, образованието, медицината, енергетиката и селското стопанство в нашата страна. Световният опит на страните с развита ядрена енергетика показва, че използването на изследователския реактор за обучение и специализация на кадрите е задължително условие за осигуряване на необходимата квалификация и знания в ядрената област. Изследователският реактор е национална база за развитие и съхранение на ядрената наука, знания и култура. Сред приложени-

ята на реактори с ниска мощност е получаването на медицински радионуклиди, облъчване на материали за изучаване на особености в структурата и свойствата им възникващи в радиационна среда, неутронният активационен анализ – чувствителен аналитичен метод за едновременно определяне на елементи и следи от тях в различни проби и образци от органични и неорганични съединения, археологични обекти, медицина, полицейско дознание и др.,

неутронната радиография – ефективен метод за образна диагностика на различни обекти, поместени в метални или други обвивки, за хомогенност и наличие на вътрешни пукнатини и структурни дефекти.

За планираната програма за научни и приложни изследвания със сноповете на изследователския реактор ще бъде представена по-подробна информация в близко време.

